

مجلس فک پلمب می‌شود؟

نمایندگان معترض در گفتگو با نوبنیاد معتقدند هویت مجلس به صحن آن است و به ویژه در شرایط فعلی این انتظار می‌رود رای و نظر نمایندگان در موضوعات ملی و مهمی چون تعیین تکلیف طرح مدیریت تنگه هرمز، معضل گرانی‌ها و همچنین مذاکرات پایان جنگ اخذ و لحاظ شود.

۲

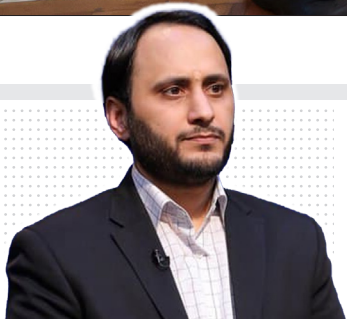

حکم سوال برانگیز پزشکیان برای عارف به‌عنوان رئیس ستاد راهبری فضای مجازی، نگرانی‌ها از تلاش برای دور زدن رویه‌های قانونی را افزایش داد

ستادسازی علیه شورای عالی

روز گذشته رئیس جمهور مسعود پزشکیان طی حکمی محمدرضا عارف معاون اول خود را به سمت رئیس ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی منصوب کرد. این حکم در حالی صادر شد که رئیس جمهور به‌عنوان رئیس و همچنین تعدادی از وزرا از جمله رئیس مرکز ملی فضای مجازی، وزیر ارشاد، وزیر ارتباطات و وزیر علوم و تحقیقات و فناوری اعضای شورای عالی فضای مجازی هستند. فراتر از نگرانی‌هایی که به دنبال صدور این حکم درباره دور زدن فرایندها و رویه‌های قانونی شکل داده است، مسئله ایجاد تشکیلات موازی با سایر نهادهای متولی فضای مجازی بدعتی قابل تأمل در نظام حکمرانی کشور محسوب می‌شود. به ویژه آنکه در بخش‌هایی از این حکم بدون مبنای قانونی مشخص، برای نهادهای حاکمیتی یا تکالیفی جدید ایجاد شده و یا اینکه تکالیفی که سابقاً مشابه آن از سوی حضرت آیت‌الله‌سید علی خامنه‌ای رهبر شهید انقلاب برای مرکز ملی فضای مجازی مشخص شده بود برای این دستگاه‌ها در نظر گرفته شده است. به تعبیری دیگر این سوال جدی مطرح شده که با توجه به وجود مرکز ملی فضای مجازی و سایر اعضای شورای عالی فضای مجازی چه ضرورتی برای ایجاد یک سازوکار جدید وجود داشته و آیا هدف دور زدن رویه‌های جاری از جانب رئیس جمهور است؟

۳

دردوره شهید رئیسی از محاصره عبور کردیم

۳

صفحه ۵

اقتصادی

فرمول قطع دست امارات از بازار ارز ایران

صفحه ۱۱

سیاست خارجی

افشاگری نیویورک تایمز از بلوف ترامپ درباره توانمندی ایران

گزارش نیویورک تایمز، اعترافی است به شکست پروژه‌ای که قرار بود با عملیات روانی و هیاهوی رسانه‌ای، ایران را «ازکارافتاده» و «فاقد قدرت بازدارندگی» معرفی کند.

درهم چگونه اقتصاد ایران را گروگان گرفت؟

علیرضا پیمان‌پاک
رئیس اسبق سازمان توسعه تجارت

اقتصاد ایران طی سال‌های گذشته، به دو دلیل عمده، وابستگی قابل توجهی به درهم و مسیر تجاری امارات پیدا کرده است. دلیل نخست، مسائل ساختاری ناشی از تحریم‌هاست؛ چه در حوزه تغییر اسناد و تغییر مبدأ کالا که بیشتر در محور لجستیک مطرح بوده و چه در حوزه مسائل ارزی و دور زدن تحریم‌های مالی. در این سال‌ها، تجار و فعالان اقتصادی ایرانی در امارات و برخی کشورهای دیگر، ساختارهایی ایجاد کردند تا بتوانند آثار تحریم را کاهش دهند.

متن کامل در صفحه ۵

صفحه ۱۱

سیاست خارجی

ایران، ترامپ و ضرورت تضمین‌های چینی-روسی

مسئله اصلی ایران دیگر صرفاً رسیدن به «توافق» نیست، بلکه دستیابی به «تضمین‌های عملی» برای جلوگیری از تکرار تجاوز توسط اتحاد شیطانی نتانیاهو-ترامپ است.

اعتراض نمایندگان به تعطیلی بیش از دوماهه خانه ملت

مجلس فک پلمب می‌شود؟

نمایندگان در موضوعات ملی و مهمی چون تعیین تکلیف طرح مدیریت تنگه هرمز، معضل گرانی‌ها و همچنین مذاکرات پایان جنگ اخذ و لحاظ شود. روز گذشته حمید رسایی نسبت به آنچه آن را پلمب درهای مجلس می‌خواند اعتراض کرد.

تعطیلی بیش از ۷۰ روزه صحن علنی مجلس شورای اسلامی صدای نمایندگان مردم را درآورد. اعتراض نمایندگان به تعطیلی و عدم برگزاری صحن علنی مجلس است. نمایندگان معترض معتقدند هویت مجلس به صحن آن است و به ویژه در شرایط فعلی این انتظار می‌رود رای و نظر

می‌دهد و همچنین موضوعات مرتبط با مدیریت تنگه هرمز از جمله مواردی است که نیاز به برگزاری تصمیم‌گیری در جلسه مجلس دارد.

لاجوردی در پایان نیز با تاکید بر اینکه «تعداد نمایندگان حاضر در جلسه و بیناری اخیر مجلس به دوسوم نرسید و از این جهت رسمیت نیز نداشت»، گفت: در جلسه اخیر وقتی تعداد نمایندگان حاضر در جلسه بیشتر ۶۰ نفر میشد، سیستم فنی خطا میداد و اجازه نمیداد نمایندگان بیشتری حضور داشته باشند. در نتیجه می‌توان گفت جلسه اخیر مجلس رسمیت نداشت و بیشتر شبیه به یک نشست دورهمی بود.

هیات رئیسه

برای اجرای آئین نامه سوگند خوردند

علیرضا عباسی نماینده حوزه انتخابیه کرج، اشتیهاد و فردیس در مجلس شورای اسلامی در مصاحبه با روزنامه نوبنیاد گفت: مجلس دو وظیفه اصلی دارد؛ قانونگذاری و نظارت. هیات رئیسه و رئیس مجلس هم در روز انتخابات سوگند خوردند که به آئین نامه عمل کند. از جمله موارد مطرح در آئین نامه این است که اگر بیش از دوسوم نمایندگان در جلسه مجلس حضور نداشته باشند، آن جلسه از رسمیت می‌افتد. یا اینکه اگر قانونگذاری بخواهد محقق شود، این امر باید در صحن مجلس و به صورت محقق شود. وی افزود: اگر در شرایط ویژه‌ای مجلس امکان برگزاری جلسه علنی نداشته باشد، حتماً باید مجلس مجدداً تغییر آئین نامه را مصوب کند یا از مرجع بالاتری اجازه گرفته شود. البته ما از روز اول وظیفه نظارت خود را انجام دادیم اما حوزه قانونگذاری از اسفند ماه تعطیل است. انتظار ما از هیات رئیسه این است که طرح‌های نمایندگان باید به موقع تصویب شود تا دست تیم دیپلماسی ما را در مذاکرات پر کنند. این انتظارات با برگزاری یک جلسه و بیناری محقق نمی‌شود. جلسه اخیر و بیناری از اساس درست هم نبود. به گفته عباسی همانطور که برای تعویق برگزاری انتخابات شوراها از رهبر معظم انقلاب اذن گرفته شد در مورد تعطیلی حوزه قانونگذاری کشور هم باید اذن گرفته میشد. ضمن اینکه دوزیر دولت به شهادت رسیدند و حداکثر زمانی که سرپرست می‌تواند عهده دار مسئولیت باشد سه ماه است. وی افزود: شاید نمایندگان به این جمع‌بندی برسند که مثلاً یک وزیر بی کفایت باید استیضاح شود اما در شرایط فعلی این امکان از نمایندگان سلب شده است.

ملی‌نامه‌ای داده و در آن گفته به دلایل امنیتی مصلحت نیست جلسات مجلس برگزار شود.

نماینده مردم تهران در همین راستا افزود: این حرف قابل قبول نیست چرا که دبیر شورای عالی امنیت ملی چنین اختیاری ندارد که برای مجلس و برای نمایندگان تصمیم بگیرد. حتی از نظر مسائل امنیتی هم نهایتاً می‌تواند نظر مشورتی خود را ارائه دهد. رسایی با طرح این سوال که اگر جنگ تا ۴ ماه دیگر ادامه یابد، آیا همچنان قرار است مجلس تا ۴ ماه دیگر تشکیل جلسه ندهد، ادامه داد: تنها دلیلی که به ذهن ما برای این موضوع می‌رسد این است که نمی‌خواهند مجلس تشکیل شود چرا که اگر مجلس تشکیل شود نطق‌ها و تذکرات نمایندگان درباره موضوعات مختلف مطرح می‌شود.

جلسه و بیناری اخیر مجلس رسمیت نداشت

زهره لاجوردی نماینده مردم تهران و عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی در مصاحبه با روزنامه نوبنیاد گفت: بعد از دو ماه که مجلس جلسه علنی نداشته، نامه‌ای توسط تعدادی از نمایندگان به رئیس مجلس نوشته شد برای راه‌اندازی دوباره صحن و در آن پیشنهاد شد اگر از جهات امنیتی امکان برگزاری صحن نیست، از طرق دیگری این مهم محقق شود. در این راستا چند روز پیش اولین جلسه بعد از تعطیلی دو ماهه به صورت و بیناری برگزار شد اما به خاطر مشکلات فنی آن بازدهی لازم و مطلوب را نداشت. این در حالی بود که ما در دوران کرونا تجربه برگزاری و بیناری جلسات مجلس را داشتیم. به گفته لاجوردی، طبق تبصره ۱ ماده ۱۰ آئین نامه داخلی مجلس، راهکارهایی برای مواقع اضطراری تعریف شده است از جمله تدبیر محل دیگری غیر از مکان مجلس توسط هیات رئیسه

برای برگزاری جلسه. وی افزود: گرانی‌ها و احتکاري که اکنون در بازار وجود دارد و مردم را آزار

جعفر کاظمی

روزنامه‌نگار

زمانی که هفته گذشته سخنگوی هیات رئیسه مجلس اعلام کرد نخستین جلسه عمومی مجلس پس از وقفه دوماهه قرار است به صورت مجازی و برخط برگزار شود، انتظار می‌رفت انتقادات نسبت به عدم برگزاری صحن با این مدل اجرا برطرف شود، اما اشکالات وارده در جریان برگزاری برخط جلسه مجلس در روز یکشنبه ۲۰ اردیبهشت ماه عملاً کمکی به رفع ایرادات نمایندگان نکرد و بلکه انتقادات را افزایش داد. آنگونه که تعدادی از نمایندگان گفته‌اند، اساساً امکان فنی برقراری ارتباط با جلسه میسر نشد. از جمله امیرحسین ثابتی نماینده مردم تهران در مجلس در این باره نوشت: «اگرچه از قبل اعلام شده بود که راس ساعت ۱۰ صبح جلسه به صورت مجازی برگزار میشود اما اشکالات فنی متعدد، باعث شد تا تعداد زیادی از نمایندگان به صورت کلی نتوانند متصل شوند. خود من نیز به خاطر یک اشکال فنی، حتی یک ثانیه نیز متصل نشدم و وقتی که از تعدادی از همکاران دیگر نیز پرس و جو کردم، اکثر آن‌ها گفتند با از ابتدا نتوانستند متصل شوند یا بعد از اتصال ارتباط شان قطع شده. تا جایی که مطلع شدم ظاهراً اکثر نمایندگان نتوانستند به صورت مجازی در این جلسه حاضر شوند و از این رو اگر رای گیری هم انجام میشده (که نشده) جلسه رسمیت نداشته است.»

روز گذشته نیز حمید رسایی به تندی از تعطیلی صحن انتقاد کرد. این نماینده مجلس با بیان اینکه این مدت تعطیلی صحن پارلمان در تاریخ انقلاب اسلامی سابقه ندارد، گفت: درباره اینکه علیرغم پیگیری‌های زیادی که انجام شده، جلسات مجلس همچنان برگزار نمی‌شود تاکنون پاسخ قانع‌کننده‌ای به ما داده نشده است. او اائل گفته میشد که مصوبه شورای عالی امنیت ملی برگزاری جلسات مجلس را منع کرده‌اند؛ اما وقتی از برخی اعضای شورای عالی امنیت ملی پرسیدیم گفتند چنین مصوبه‌ای نبوده است. رسایی افزود: وقتی از اعضای هیات رئیسه مجلس خواستیم مصوبه شورای عالی امنیت ملی را به نشان دهند، چیزی ارائه ندادند. بعد از مدتی یکی از نواب رئیس مجلس به من گفت که دیر شورای عالی امنیتی

خبر کوتاه

اکرمی‌نیا: ایران اجازه عبور تسلیحات آمریکایی از تنگه هرمز را نخواهد داد

سخنگوی ارتش جمهوری اسلامی ایران، در آیین چهارمین روز خاکسپاری شهید شهید عبدالرحیم موسوی گفت: امروز تنگه هرمز تحت کنترل راهبردی نیروهای مسلح ایران است؛ غرب تنگه در اختیار نیروی دریایی سپاه و شرق آن در کنترل نیروی دریایی ارتش قرار دارد. وی افزود: به هیچ کشوری اجازه نخواهیم داد تسلیحات آمریکایی از تنگه هرمز عبور کند و اگر پیش‌تر چنین تسلیحاتی در پایگاه‌های منطقه‌ای مستقر شده بود، امروز اکثر آن‌ها نابود شده‌اند. جمهوری اسلامی ایران دیگر اجازه عبور تسلیحات آمریکایی از تنگه هرمز و تحریم ایران را نخواهد داد.

خضریان: هیچ توافق در دسترس نیست

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: ترامپ یک فاجعه‌ای را در جنگ رمضان کلید زده که دود آن در چشم اقتصاد غرب و آمریکا رفته و زمان هم علیه او جلو می‌رود. و به دلیل فشار زمان نیز دست به اقدامات بچه‌گانه و ناپخته می‌زند تا بتواند اعاده حیثیتی کند. وی افزود: عملیات نظامی آمریکا در تنگه هرمز چند فرامتن دارد؛ اول اینکه پاسخ به شکست مفتضحانه پروژه آزادی بود و دوم اینکه پاسخ به جنگ روانی دشمن مبنی بر پذیرش شروط آمریکا از سوی ایران و نزدیک شدن به توافق از سوی خود آمریکا بود. نماینده مردم تهران در پایان تاکید کرد: اگر مذاکرات بر مبنای ادعای رسانه‌های آمریکایی به توافق نزدیک شده بود و ایران در موضوع هسته‌ای و تنگه هرمز نظرات آمریکایی‌ها را پذیرفته است، چرا آمریکا باید با ایجاد تنش نظامی آن را به خطر بیندازد. هیچ توافقی در دسترس نیست و این را آمریکایی‌ها می‌دانند.

انتقاد روانبخش

از تاخیر در تصویب طرح تنگه هرمز

نماینده مردم قم در حساب کاربری خود در وبلاگ شخصی خطاب به قالیباف نوشت: جناب دکتر قالیباف ریاست محترم مجلس شورای اسلامی! با توجه به پیام امام سید مجتبی حسینی خامنه‌ای و خواست موکد مردم در خیابان‌ها و میادین به عنوان نماینده مردم قم از شما عاجزانه تقاضا داریم طرح بسیار مهم تعیین رژیم حقوقی تنگه هرمز در اولویت مجلس شورای اسلامی قرار دهید. هر گونه تاخیر در تصویب این قانون مهم می‌تواند ضربات جبران‌ناپذیری به کشور و منطقه وارد کند. بی تردید وضع قانون برای اداره تنگه هرمز می‌تواند جلوی زیاده‌خواهی‌های آمریکا و هم‌پیمانانش را بگیرد و اقتصاد کشور را به شکوفایی برساند.

احسان افراشته

جاسوس موساد اعدام شد

مرکز رسانه قوه قضائیه اعلام کرد: احسان افراشته به جرم جاسوسی به نفع رژیم صهیونیستی از طریق ارتباط و همکاری با عوامل سرویس اطلاعاتی موساد به دار مجازات آویخته شد. وی افزود: محکوم در طول همکاری خود با موساد حداقل ماهانه ۴ الی ۵ پست الکترونیک فارغ از تماس‌های صوتی و با افسران اطلاعاتی موساد داشته و بیش از ۳۰۰ پیام بین آنها رد و بدل شده است.

بهداری جهرمی: در دوره شهید رئیسی از محاصره عبور کردیم

علی بهداری جهرمی، سخنگوی دولت شهید رئیسی در اجتماع مردمی خیابان شریعتی تهران گفت: موقعی که شهید رئیسی بر سر کار آمد، یک خط و جریان، تصور می‌کرد تمام کلید حل مسائل جهان در خارج از مرزها، آنهم در سمت غرب است نه در داخل کشور؛ نتیجه این نوع نگاه را در دوره کرونا همه ما یادمان است.

او افزود: مثل همین ایام، که می‌گویند محاصره کردیم و نمی‌گذاریم تبادل داشته باشید؛ می‌گفتند اجازه نمی‌دهیم واکسن بخردیم و وارد کنید. و این جریان معطل غربی‌ها مانده بودند و روزانه ۷۰۰ کشته کرونایی داشتیم. سخنگوی دولت شهید رئیسی در ادامه گفت: با تغییر خط به خطی که امام شهیدمان سال‌ها در حوزه سیاست خارجی و نه به غرب، فریاد می‌زدند، ورق به طور کامل برگشت و با توجه به داخل و توجه مناسب به همه ظرفیت‌های خارجی، نظیر دیپلماسی همسایگی، شانگهای، بریکس، چین، روسیه، سایر همسایگان، کشورهای آفریقایی و آمریکای جنوبی، در کمتر از ۱۰۰ روز فقر جدول وارد کنندگان واکسن و کشته‌های کرونایی، به صدر جدول رسیدیم و رکورددار در جهان شدیم.

وی در پایان گفت: در کمتر از دو سال و نیم دولت شهید رئیسی، با این رویکرد سیاست خارجی که رویکرد سیاست خارجی امام شهیدمان بود، افتخار شهید رئیسی این بود که یک سربازی بیشتر برای ولی فقیه نباشد، و مسیر رو امام مشخص کند و ما سربازی برای امام باشیم.

حکم سوال برانگیز پزشکیان در انتصاب محمدرضا عارف به عنوان رئیس ستاد راهبری فضای مجازی، نگرانی‌ها از تلاش برای دور زدن رویه‌های قانونی را افزایش داد

ستادسازی علیه شورای عالی

اقدام اخیر مسعود پزشکیان در انتصاب محمدرضا عارف معاون اول خود به سمت رئیس ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی شائبه‌هایی در خصوص ایجاد تشکیلات موازی و غیر ضروری همچون دور زدن قانون را ایجاد کرده است. با توجه به اینکه شورای عالی فضای مجازی وظیفه راهبری این حوزه را بر عهده دارد و نظریه اینکه رئیس این شورا، رئیس دولت و دبیران منصوب رئیس دولت و بسیاری از اعضای حقوقی آن نیز، اعضای دولت هستند، راه‌اندازی تشکیلات موازی در حوزه فضای مجازی شائبه تلاش برای دور زدن رویه‌های جاری را تقویت کرده است.

امیرحسین درکی
روزنامه نگار

اقدام اخیر رئیس جمهور، خود ش به طوری بنیادی موازی کاری محسوب می‌شود. از جمله اینکه در بند اول ابلاغیه رهبر شهید انقلاب برای مأموریت‌های اعضای شورای عالی فضای مجازی برای جلوگیری از موازی کاری‌ها آمده است: «انحلال شوراهای عالی مصوب در گذشته که موازی این شورا هستند، به منظور تحکیم جایگاه فراقوه‌ای و

موقعیت محوری و کانونی شورای عالی و نیز انتفاع وظایف آن شوراهای به شورای عالی فضای مجازی». به تعبیری دیگر اقدام اخیر رئیس جمهور به عنوان رئیس شورای عالی فضای مجازی با فلسفه و بدیهیات تشکیل این شورا و تکالیف مصرح رهبر انقلاب متضاد است.

علاوه بر این رهبر شهید انقلاب اسلامی در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری در سال ۱۳۹۷ فرموده بودند: «دعوا و ایجاد تشکیلات موازی با دولت، اصلاح کار نیست؛ کار جهادی باید توسط خود مسئولین و از مجاری قانونی انجام گیرد.»

نکته قابل توجه دیگر از این حکم که مهم به نظر می‌رسد، تناقض و تضاد این تکالیف ایجاد شده برای «رئیس ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی»، که پیش‌تر در بند دوم ابلاغیه رهبری برای مرکز ملی فضای مجازی مشخص شده بود و در آن آمده است: «تبیین و تقویت جایگاه مرکز ملی فضای مجازی به عنوان بازوی شورای عالی فضای مجازی در جهت تحقق تصمیمات آن شورا با وظایف: رصد وضعیت جاری فضای مجازی و پیش‌بینی و آینده‌نگری تحولات در این فضا در سطح ملی و بین‌المللی، ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی میان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای مختلف ذی‌ربط در ابعاد علمی، فنی، اقتصادی، بازرگانی، حقوقی، انتظامی، امنیتی و دفاعی مرتبط با فضای مجازی و نظارت مستمر بر عملکرد

دستگاه‌ها و بخش‌های ذی‌ربط در چارچوب مصوبات شورای عالی». با تأمل در بند دوم ابلاغیه رهبری، صراحتاً و عیناً برخی از مفاد این ابلاغیه در حکم اخیر رئیس جمهوری هم اشاره شده است. از جمله اینکه در بخشی از حکم رئیس جمهور به مواردی نظیر «ایجاد اجماع و راهبری هماهنگ میان سطوح کلان کشور»، «استقرار حکمرانی یکپارچه، منسجم و کارآمد در فضای مجازی»، «بهره‌گیری از کلیه ظرفیت‌های قانونی و اجرایی کشور نسبت به ایجاد انسجام نهادی و هم‌راستاسازی سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدامات دستگاه‌های ذی‌ربط»، «طراحی و استقرار سازوکارهای مؤثر، هماهنگی و تصمیم‌گیری یکپارچه در رفع تداخل وظایف و «جلوگیری از موازی کاری‌ها و پایان بخشی به چندصدایی در مدیریت فضای مجازی» آمده است که بعضاً به طور صریح و ضمنی در تناقض و تضاد با بند دوم ابلاغیه است. علاوه بر این در بخشی دیگر آمده است: «تدوین و اجرای نقشه راه جامع تحول در حکمرانی فضای مجازی، بازآرایی ساختارهای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری از جمله ساماندهی و ارتقای کارآمدی دبیرخانه شورای عالی و مرکز ملی فضای مجازی و نیز استقرار نظام نظارت راهبردی و پایش مستمر عملکرد دستگاه‌ها در این حوزه، از جمله مأموریت‌های محوله به جناب عالی است. تقصیل اهداف کلان و وظایف آن ستاد به پیوست این حکم ابلاغ می‌شود.»

تعیین تکلیف دولت برای نهادهای حاکمیتی؟

نکته قابل تأمل در بند پایانی این حکم است که در آن ایجاد تکلیف برای (کلیه وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی، نهادها و سازمان‌های عمومی و حاکمیتی) شده است. رئیس جمهور با استناد به چه مبنا و قاعده حقوقی و سلسله‌مراتبی ایجاد تکلیف برای سازمان‌های عمومی و حاکمیتی کرده است؟

نگاه

امروز اقتصاد دنیا را تنگه هرمز تنظیم می‌کند نه وال استریت

سپهر خلجی، رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت سیزدهم در گفتگوی تلویزیونی به نقل قولی از سردار باقری در اولین سالگرد شهادت آیت‌الله رئیسی اشاره کرد که درباره شهید جمهور گفته بود «من شهادت می‌دهم که آقای رئیسی یک رئیس جمهور ممتاز در طول تاریخ جمهوری اسلامی بود». خلجی در ادامه درباره ویژگی‌های شهید جمهور اظهار داشت: تحول‌آفرینی از ویژگی‌های شهید رئیسی بود و ایشان هرگز آرام و فرار نداشت، سرعت عمل بالا داشتند و خستگی ناپذیر بودند. وی افزود: در کنار توان تحول‌آفرینی، دو ویژگی مهم شهید رئیسی توان اثبات کارآمدی نظریه ولایت فقیه بود و با حجم خدماتی که در مدت کوتاه در جایگاه رئیس جمهور انجام داد نشان داد اگر شخص درستی در جایگاه ریاست جمهوری قرار بگیرد کشور در چارچوب نظریه ولایت فقیه پیشرفت می‌کند. ویژگی دوم شهید رئیسی بسط ید ولی فقیه در امور حکمرانی بود. یعنی توانست کاری کند که رهبری در شرایط بهتری بتواند امور حکمرانی را تدبیر کند.

او همچنین درباره تبعات جنگ تحمیلی سوم اظهار داشت: جنگ تحمیلی سوم نشان داد اقتصاد دنیا را در خیابانهای وال استریت تنظیم نمی‌کنند بلکه این خلیج فارس است که اقتصاد دنیا را تنظیم می‌کند و امروز رگ اقتصاد دنیا دست ماست. امپراطور خلیج فارس که هم بر کرانه شمالی و هم بر تنگه هرمز تسلط کامل دارد ایران است. البته ما اهل ظلم نیستیم اما برای دفاع از منافع ملی و عزت مردم کشورمان تا آخر خواهیم ایستاد. خلجی همچنین تصریح داشت: از امروز و با تسلط بر تنگه هرمز این ایران است که تحریم‌ها را مدیریت خواهد کرد. وی در پایان با اشاره به مسئله که ای کاش وزارت خارجه متن مذاکرات مقامات اروپایی و کره و ژاپن و... با وزیر خارجه ایران را منتشر می‌کردند تا دنیا ببیند با چه عجز و استیصال صحبت می‌کنند. اظهار داشت: امروز به برکت ایستادگی ما در برابر امریکاست که سران اروپایی توانستند خودشان را از زیر دست و پای ترامپ بیرون بکشند و قادر شدند بایستند و به ترامپ نه بگویند.

خبر کوتاه

مجاهد: برای حل مسائل با همسایگان سراغ آمریکا نرویم

مهدی مجاهد معاون پیگیری‌های ویژه دفتر شهید رئیسی با تأکید بر لزوم فعال سازی دیپلماسی دو جانبه با کشورهای منطقه گفت: قرار نیست مسائل ما با قطر و عربستان را آمریکایی‌ها حل و فصل کنند. باید با همسایگان خود توافق کنیم. وی افزود: اگر کشورهای همسایه در ارتباط اقتصادی با ما با موانع تحریمی مواجه هستند، خودشان باید این مسائل را حل کنند و این موضوع ربطی به ما ندارد.

مجاهد تصریح کرد: آن کشورها باید برای بهینه شدن روابط خود و عبور امن کشتی‌هایشان از تنگه هرمز، معافیت‌های تحریمی را از آمریکایی‌ها بگیرند.

عدد خبر
۸۱ درصد

نرخ بیکاری فرانسه در سه ماهه نخست سال ۲۰۲۶ به ۸.۱ درصد افزایش یافت. در حالی که پیش‌بینی‌ها از کاهش این نرخ به ۷.۸ درصد حکایت داشت. این رقم نسبت به سه‌ماهه پایانی سال ۲۰۲۵، ۰.۲ واحد درصد و نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۰.۷ واحد درصد افزایش یافت. این رقم بالاترین سطح در ۵ سال گذشته است، زیرا تعداد بیکاران با افزایش ۶۸ هزار نفری به ۲.۶ میلیون نفر رسید. نرخ بیکاری افراد ۲۵ تا ۴۹ سال از ۶.۹ به ۷.۳ درصد افزایش یافت و بیکاری افراد ۵۰ سال به بالا نیز از ۵.۱ به ۵.۲ درصد رسید؛ در حالی که بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ سال از ۲۱.۵ به ۲۱.۱ درصد کاهش یافت.

عدد خبر
۲.۹ درصد

هزینه‌های خانوار در ژانویه در مارس ۲۰۲۶ نسبت به مارس سال قبل، به دلیل افزایش شدید هزینه انرژی و کاهش قدرت خرید ۲.۹ درصد کاهش یافت که از افت ۱.۸ درصدی ماه قبل بیشتر بود. افت هزینه‌های خانوار همچنین شدیدتر از برآورد بازار مبنی بر کاهش ۱.۳ درصدی در این ماه بود. این چهارمین ماه پیاپی افت مصرف شخصی در ژانویه بود؛ افتی که تحت تأثیر فشارهای مداوم تورمی در نتیجه جنگ در خاورمیانه قرار دارد. هزینه برای غذا ۲.۹ درصد، خدمات عمومی ۳.۲ درصد، پوشاک ۲.۶ درصد و حمل‌ونقل و ارتباطات ۱۶.۸ درصد کاهش یافت. در مقیاس ماهانه و تعدیل‌شده فصلی، هزینه‌ها ۱.۳ درصد کاهش یافت که کمتر از پیش‌بینی بازار مبنی بر رشد ۰.۶ درصدی بود.

عدد خبر
۶ بسته

وزیر اقتصاد با بیان اینکه برای حمایت از واحدهای آسیب‌دیده، ۶ بسته حمایتی طراحی شده است، گفت: یکی از این لایه‌ها مربوط به صنایع بزرگ است که شامل برنامه‌های بازسازی و نوسازی در بخش‌هایی مانند صنعت فولاد، پتروشیمی و همچنین بازسازی تأسیسات گازی در عسلویه است. سیدعلی مدنی‌زاده ادامه داد: وزارتخانه‌های مربوطه در حال پیگیری این برنامه‌ها هستند و بخشی از تأمین مالی آن نیز بر عهده وزارت اقتصاد است. او تصریح کرد: برای حمایت از صنایع آسیب‌دیده، تسهیلات سرمایه ثابت با نرخ‌های ترجیحی در نظر گرفته شده و از ظرفیت ماده ۱۶۵ قانون مالیات‌های مستقیم نیز استفاده خواهد شد. بر این اساس، واحدهایی که برای بازسازی و نوسازی سرمایه‌گذاری کنند، می‌توانند از اعتبارات مالیاتی بهره‌مند شوند.

عدد خبر
۱۷.۴ درصد

اهش شدید پیش‌بینی رشد اقتصادی کشورهای خاورمیانه در سال ۲۰۲۶، یکی از مهم‌ترین پیامدهای مستقیم جنگ ایران و بحران تنگه هرمز ارزیابی می‌شود؛ بحرانی که طبق برآوردهای جدید، بیشترین ضربه را به اقتصاد قطر وارد کرده است. بر اساس داده‌های جدید (اکسفورد اکونومیکس)، رشد اقتصادی قطر که در ابتدای سال ۲۰۲۶ حدود ۶.۴ درصد پیش‌بینی می‌شد، اکنون به منفی ۱۷.۴ درصد سقوط کرده که سنگین‌ترین افت در میان اقتصادهای منطقه است. علت اصلی این سقوط، وابستگی بسیار بالای اقتصاد قطر به صادرات گاز طبیعی امیج از مسیر تنگه هرمز است. قطر دومین صادرکننده بزرگ LNG جهان است و تقریباً هیچ مسیر جایگزینی برای دوردن تنگه هرمز ندارد. بخش قابل توجهی از ظرفیت صادرات LNG قطر از مدار خارج شده است.

وزارت انرژی آمریکا اعتراف کرد:

تولید نفت ایران با وجود جنگ و محاصره پایدار ماند

اسکات بسنت، وزیر خزانه‌داری آمریکا، نیز پس از آغاز محاصره دریایی ایران، در صفحه رسمی خود در شبکه اجتماعی «ایکس» نوشت: «همان‌طور که رئیس‌جمهور آمریکا اعلام کرد، نیروی دریایی ایالات متحده به محاصره بنادر ایران ادامه خواهد داد. ظرف چند روز، انبارهای جزیره خارک پر خواهد شد و چاه‌های نفت ایران بسته خواهند شد. محدود کردن تجارت دریایی ایران مستقیماً شریان‌های اصلی درآمد ایران را هدف قرار می‌دهد.» اکنون با گذشت یک ماه از آغاز محاصره دریایی ایران، نه تنها تولید نفت متوقف نشده، بلکه صادرات نیز ادامه دارد. در همین حال وزارت انرژی آمریکا از پایداری تولید نفت ایران با وجود جنگ و محاصره دریایی خبر داد.

سال ۲۰۲۶ به دلیل آشفتگی‌های ناشی از جنگ ایران، حدود ۳.۹ میلیون بشکه در روز کاهش خواهد یافت. طبق گزارش این آژانس، منطقه خاورمیانه تاکنون بیش از یک میلیارد بشکه از عرضه نفت خود را از دست داده است و روند کاهش همچنان ادامه دارد. آژانس بین‌المللی انرژی تأکید کرد که کاهش عرضه از کاهش تقاضا فراتر خواهد رفت؛ چرا که انتظار می‌رود تقاضای جهانی نفت در سال جاری فقط ۴۲۰ هزار بشکه در روز کاهش یابد.

تنگه هرمز روزانه ۱۵ میلیون بشکه از نفت جهان را کم کرد

با این حال، جدیدترین داده‌های بین‌المللی نشان می‌دهد حجم تولید ناخواسته متوقف شده نفت در کشورهای عضو و غیرعضو اوپک با جهشی چشمگیر از ۱۲.۹ میلیون بشکه در روز در ماه مارس به ۱۵.۸ میلیون بشکه در روز در آوریل افزایش یافته است. این آمار که از پایگاه‌های معتبر انرژی گردآوری شده، بیانگر تأثیر عمیق درگیری‌های اخیر در منطقه خلیج فارس بر بازارهای جهانی انرژی است. تحلیلگران ارشد انرژی معتقدند عامل اصلی این جهش ۲.۹ میلیون بشکه‌ای، تداوم اختلال در تردد نفتکش‌ها از تنگه هرمز است. آمارهای گردآوری‌شده توسط LSEG نشان می‌دهد واردات نفت خام آسیا در ماه آوریل به ۱۹.۳۹ میلیون بشکه در روز سقوط کرده که پایین‌ترین رقم طی دست‌کم یک دهه اخیر است. این رقم در مقایسه با ۲۴.۴۸ میلیون بشکه در روز در مارس، کاهش ۵ میلیون بشکه‌ای و نسبت به ۲۷.۵۲ میلیون بشکه در روز در فوریه، یعنی پیش از جنگ، کاهش ۸ میلیون بشکه‌ای داشته است. این آمار نشان می‌دهد پالایشگاه‌های آسیایی روزانه حدود ۸ میلیون بشکه از نفت مورد نیاز خود را نسبت به سطح پیش از جنگ از دست داده‌اند.

نیما سهیلی
روزنامه‌نگار

اعتراف وزیر انرژی آمریکا به قدرت ایران در تنگه هرمز

داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا، وابسته به وزارت انرژی این کشور، نشان می‌دهد ایران نسبت به تولید خود، کمترین کاهش تولید نفت در منطقه خلیج فارس را طی ماه‌های مارس و آوریل ۲۰۲۶ داشته است. تولید نفت ایران در ماه مارس ۱۳۰ هزار بشکه در روز و در ماه آوریل ۲۳۰ هزار بشکه در روز کاهش داشته است. در مجموع، تولید نفت ایران تنها حدود ۲۳۰ هزار بشکه در روز، معادل کاهش ۷ درصدی، کمتر شده است. ایران با حفظ بیش از ۹۳ درصد تولید خود، به یکی از معدود تأمین‌کنندگان پایدار نفت در غرب آسیا تبدیل شده است. بر اساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، با انسداد تنگه هرمز، میانگین کاهش تولید نفت کشورهای منطقه خلیج فارس در ماه آوریل به بیش از ۱۰.۵ میلیون بشکه در روز معادل ۴۲ درصد، رسیده است. بر اساس این گزارش، روند افت تولید نفت کشورهای منطقه در ماه آوریل تشدید شده و در حالی که طی ماه مارس، کل تولید نفت کشورهای منطقه ۸ میلیون

موج خبر

هزار یورو با کارت ملی؛ تکرار یک سیاست شکست خورده

بانک مرکزی بار دیگر عرضه ارز با کارت ملی را در دستور کار قرار داده و اعلام کرد که هر فرد می‌تواند تا سقف هزار یورو ارز دریافت کند. کارشناسان معتقدند تجربه سال‌های گذشته نشان داد که فروش ارز با کارت ملی نه تنها به ثبات بازار کمک نکرده، بلکه در بسیاری موارد به افزایش تقاضای غیرواقعی و شکل‌گیری بازارهای واسطه‌ای منجر شده است. این در حالی است که جنگ علیه ایران در میدان نظامی متوقف شده، اما جنگ اقتصادی همچنان ادامه دارد. از همین جهت، دولت و بانک مرکزی باید در این شرایط، تصمیماتی متناسب با فضای اقتصادی و شرایط جنگی اتخاذ کنند. با این حال، بازار ارز که حتی در سال‌های قبل از جنگ نیز نسبت به اخبار سیاسی و اقتصادی واکنش سریع نشان می‌داد، اکنون در فضای جنگی، هرگونه نوسان شدید در آن می‌تواند به سرعت به سایر بازارها منتقل شود.

این در حالی است که نرخ ارز رسمی (تجاری) مانند چند هفته گذشته همچنان افزایشی است؛ به طوری که در معاملات دیروز (۲۳ اردیبهشت ماه) مرکز مبادله ارز و طلاهای ایران، قیمت دلار آمریکا با ثبت رقم ۱۴۷ هزار و ۸۸۵ تومان، نسبت به روز قبل از آن بار دیگر افزایش یافت و رکورد جدیدی را ثبت کرد.

در همین حال، بانک مرکزی دستورالعمل اجرایی نحوه خرید و فروش ارز به صورت اسکناس در سرفصل تأمین نیازهای ضروری (هزار یورو به ازای هر شخص در ۳۶۵ روز) را به بانک‌ها ابلاغ کرد. بانک مرکزی تأکید کرد: در اجرای این سیاست، اسکناس‌های ارز مورد نیاز از محل تجهیز اسکناس از طریق خرید اسکناس‌های صادرکنندگان تأمین شده و کاملاً به منابع ارزی حواله که برای واردات کالاهای اساسی، مواد اولیه و واسطه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد، متفاوت است. طبق گزارش بانک مرکزی، این اقدام با توجه به لزوم انسجام بخشی به بازار رسمی اسکناس ارز است. کارشناسان با انتقاد از تصمیم بانک مرکزی برای احیای دوباره ارزفروشی با کارت ملی، تأکید دارند که باید در این شرایط از منابع ارزی کشور صیانت شود. آنها معتقدند این تصمیمات نه تنها سبب مدیریت بازار ارز نخواهد شد، بلکه بر تقاضای خرید ارز برای کسب سود نیز می‌افزاید. بررسی‌ها نشان می‌دهد خرید ارز در روش جدید بانک مرکزی، حداقل سودی ۶ تا ۸ میلیون تومانی نصیب خریداران می‌کند. به باور کارشناسان، تکرار سیاست توزیع ارز با کارت ملی می‌تواند به هدررفت منابع ارزی منجر شود، بدون آنکه تأثیر قابل توجهی بر معیشت مردم یا ثبات اقتصادی داشته باشد. با این حال، بانک مرکزی هدف از اجرای این طرح را مدیریت بازار و پاسخ به نیازهای خرد ارزی مردم عنوان کرده است.

نوبنیاد بررسی کرد:

فرمول قطع دست امارات از بازار ارز ایران

مسئله وابستگی ساختار تجاری و مالی ایران به امارات، از سال‌ها پیش به‌عنوان یک خطر بالقوه مطرح بوده و ایجاد مسیرهای تجاری و مالی جدید

برای رفع این وابستگی، به‌عنوان یک الزام مورد توجه قرار داشته است. در جریان جنگ رمضان، اما این الزام بیش از هر زمان دیگری لمس شد.

حمید کمار

روزنامه‌نگار

امارات سال‌هاست یکی از شرکای اصلی تجاری ایران، به‌ویژه برای کالاهای وارداتی کشور، است. بخش مهمی از مبادلات تجاری بین‌المللی ایران (حتی با کشورهای غیر از امارات) از طریق صرافی‌ها و بانک‌های امارات و با درهم تسویه می‌شود. این وضعیت باعث شده است امارات به هاب مالی ایران برای تسویه معاملات بین‌المللی تبدیل شود. همچنین بخش قابل توجهی از کالاهای وارداتی ایران از طریق دبی و بندر جبل علی انجام می‌شود. این یعنی امارات به هاب تجاری ایران، به‌خصوص برای کالاهای وارداتی از جمله کالاهای اساسی، تبدیل شده است. وابستگی مالی و تجاری ایران به امارات تا این حد، آن هم در حوزه‌های حساسی مثل تأمین کالاهای اساسی، مسئله‌ای بود که از سال‌ها پیش هشدار کارشناسان را نسبت به سوءاستفاده اماراتی‌ها از این وضعیت برانگیخته بود. جنگ رمضان، برهه‌ای بود که تبعات این وابستگی را آشکار کرد.

امارات، اطلاعات مالی ایران را به آمریکا می‌دهد

درست در میانه بمباران خبیری حملات طرفین جنگ به مواضع مختلف، خبری از جنسی غیر از اخبار جنگی، همه را شوکه کرد. پنجشنبه ۱۴ اسفند، درست پنج روز پس از آغاز جنگ، وال استریت ژورنال گزارش داد که امارات در حال بررسی طرحی برای مسدود کردن میلیاردها دلار از دارایی‌های ایران در این کشور است؛ اقدامی که می‌تواند دسترسی تهران به ارز خارجی و تجارت جهانی را در بحبوحه درگیری نظامی ایالات متحده و اسرائیل محدود کند. همچنین وزیر خزانه‌داری آمریکا افشا کرد که کشورهای منطقه، از جمله امارات، اطلاعات دقیق مالی ایران را برای شناسایی و مسدود کردن دارایی‌ها در اختیار واشینگتن قرار داده‌اند. امارات اما به این موارد اکتفا نکرد. پس از آغاز جنگ، گزارش‌هایی از ابطال گسترده و بی‌ایاقت (حتی گلدن ویزا) برای ایرانیان مقیم، بستن حساب‌های بانکی شخصی و تجاری و جلوگیری از بازگشت تجار ایرانی به دبی منتشر شد. امارات همچنین اخیراً نظارت شدیدی را بر شرکت‌های صوری‌ای

که ایران برای دور زدن تحریم‌ها و صادرات نفت از آن‌ها استفاده می‌کرد، آغاز کرده است تا مسیرهای غیررسمی انتقال پول را مسدود کند.

این اخبار، هشدارهایی را که سال‌ها بسیاری از کارشناسان درباره سوءاستفاده امارات از وابستگی تجاری و مالی ایران به این کشور مطرح می‌کردند، یادآوری کرد. این اما اولین باری نبود که امارات از وابستگی کشور به کانال‌های مالی و تجاری خود برای آسیب رساندن به ایران استفاده می‌کرد. در سال ۱۳۹۷ (پس از خروج آمریکا از برجام) و همچنین در سال ۱۳۹۸، امارات با محدود کردن ناگهانی حساب‌های درهمی ایران و دستگیری صرافان کلیدی، باعث جهش ناگهانی قیمت ارز در بازار داخلی ایران شد. به گفته مقامات سابق اقتصادی، در برخی موارد، مقامات بانکی ایران که مسئول تسویه ارزی در دبی بودند، توسط نیروهای امنیتی امارات بازداشت و ماه‌ها زندانی شدند تا در روند انتقال پول اختلال ایجاد شود.

کدام کشورها می‌توانند جایگزین امارات شوند؟

اکنون، با اقدامات اخیر امارات علیه ایران، بحث‌ها و مطالبه‌ها از مقامات اقتصادی و سیاسی کشور برای پایان دادن به این وابستگی، بیش از هر زمان دیگری افزایش یافته است. هرچند رفع این وابستگی در شرایط اقتصادی کنونی فوریت پیدا کرده، اما رسیدن به این هدف ساده نیست. چندین ویژگی هم‌زمان باعث شده امارات به مقصدی جذاب برای تبادلات مالی و تجاری ایران تبدیل شود و یافتن جایگزینی مناسب برای آن دشوار باشد. زیرساخت بندری، شبکه بانکی و صرافی و البته وجود ارزی با توان پردازش حجم عظیمی از مبادلات مالی ایران در تسویه‌های بین‌المللی، از مهم‌ترین علت‌هاست که باعث شده امارات به مقصدی جذاب برای بازرگانان ایرانی تبدیل شود. از همین رو، جایگزین کردن کانال مالی و تجاری امارات با کانال‌هایی دیگر که هم‌زمان تمام این ویژگی‌ها را داشته باشند، کاری نه غیرممکن، بلکه دشوار و البته زمان‌بر برای ایران خواهد بود.

در بخش تجاری، مهم‌ترین ویژگی یک هاب تجاری، توانمندی زیرساختی و لجستیکی در بازگشایی کالاهای تجاری ایران است. بندر

جبل علی نه تنها در منطقه، بلکه در جهان نیز به‌عنوان یکی از بنادر کلیدی تجاری شناخته می‌شود. با این حال، گزینه‌های دیگری نیز در این حوزه وجود دارد. عمان، قطر، پاکستان و عراق، کشورهایی هستند که می‌توانند جایگزین‌های مناسبی برای تبدیل شدن به هاب‌های تجاری ایران در مسیر تجاری جنوب کشور باشند.

ویژگی مهم دیگر برای جایگزین‌ان احتمالی، داشتن زیرساخت مالی برای تسویه معاملات بین‌المللی ایران است. نقدینگی درهم در بازار دبی به قدری زیاد است که هیچ‌یک از ارزهای منطقه (مثل ریال عمان یا دینار عراق) توانایی پوشش حجم عظیم تجارت ایران را ندارند. همچنین دبی دارای هزاران صرافی و شرکت پوششی است که طی دهه‌ها، راه‌و‌چاه دور زدن تحریم‌ها را آموخته‌اند؛ ایجاد چنین شبکه‌ای در قطر یا عمان زمان‌بر است.

با این حال، استفاده هم‌زمان از چندین هاب مالی، احتمالاً بهترین گزینه برای رفع سریع تر وابستگی کشور به کانال مالی امارات باشد. در این زمینه، اتصال سیستم شتاب ایران به سیستم MIR روسیه و استفاده از پیام‌رسان‌های مالی دو جانبه با چین، از جمله تلاش‌هایی بوده است که در سال‌های اخیر برای حذف نیاز به شبکه صرافی‌های دبی انجام شده است. ایران همچنین تلاش کرده است تسویه ارزی با بزرگ‌ترین شریک تجاری خود، یعنی چین، را از درهم به یوان منتقل کند. تقویت این مسیرها همچنان از مهم‌ترین محورهای رفع وابستگی به کانال مالی امارات است.

مسئله کریدورها نیز محور دیگری است که برای رفع وابستگی به امارات باید مورد توجه قرار گیرد. توسعه کریدورهای شمال-جنوب و شرق-غرب، شرط کلیدی بهره‌مندی از ظرفیت تجاری بنادر جایگزین است. موارد یادشده، بخشی از مهم‌ترین الزامات رفع وابستگی کشور در حوزه مالی و تجاری از امارات هستند. با این حال، نگاهی به همین موارد نشان می‌دهد این موضوع، مسئله‌ای چندبعدی است و پرداختن به آن نیازمند همکاری و هماهنگی چندین نهاد مختلف خواهد بود. بانک مرکزی و وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، صنعت، اقتصاد و امور خارجه، از جمله دستگاه‌هایی هستند که در خط مقدم اجرای این هدف قرار دارند.

انتقال واردات از جنوب به شمال

یافتن بنادر جایگزین در جنوب ایران، البته تنها یکی از راهکارهای رفع وابستگی تجاری به بنادر امارات است. راهکار کلی دیگر، انتقال مبادی واردات به کشورهای شمالی ایران است. شاید

یکی از شاخص‌ترین مصادیق این اقدام، جایگزین کردن روسیه با کشورهای چین و برزیل و ... در واردات غلات باشد. روسیه،

به‌عنوان یکی از صادرکنندگان اصلی غلات در جهان، بهترین گزینه برای تأمین نیاز غله ایران است. جایگزین شدن روسیه با دیگر کشورها باعث می‌شود ترافیک کالاهای ورودی از جنوب به شمال کشور منتقل شود و اساساً نیازی به زیرساخت عظیم لجستیکی برای حفظ جریان واردات از جنوب وجود نداشته باشد.

یادداشت

درهم چگونه اقتصاد ایران را گروگان گرفت؟

علیرضا پیمان‌پاک رئیس اسبق سازمان توسعه تجارت

اقتصاد ایران طی سال‌های گذشته، به دو دلیل عمده، وابستگی قابل توجهی به درهم و مسیر تجاری امارات پیدا کرده است. دلیل نخست، مسائل ساختاری ناشی از تحریم‌هاست؛ چه در حوزه تغییر اسناد و تغییر مبدأ کالا که بیشتر در محور لجستیک مطرح بوده و چه در حوزه مسائل ارزی و دور زدن تحریم‌های مالی. در این سال‌ها، تجار و فعالان اقتصادی ایرانی در امارات و برخی کشورهای دیگر، ساختارهایی ایجاد کردند تا بتوانند آثار تحریم را کاهش دهند.

البته پس از مدتی، بخشی از تجار ایرانی توانستند همین سازوکارها را در کشورهای هدفی که مستقیماً با آن‌ها تجارت می‌کردیم نیز ایجاد کنند، اما با این حال، امارات همچنان جایگاه خود را حفظ کرد. این مسئله دو علت مهم داشت؛ نخست اینکه برخی تجار سنتی ایرانی در امارات، طی سال‌ها فعالیت، کسب و کار خود را توسعه داده و عملاً در آنجا ریشه دوانده بودند. آن‌ها دفتر، شبکه، سیستم مالی و ارتباطات تجاری گسترده‌ای ایجاد کرده بودند و طبیعی بود که ادامه فعالیت در همان بستر را ترجیح دهند.

دلیل دوم، مسئله ارز ترجیحی در برخی حوزه‌ها بود. در برخی موارد، بعضی فعالان اقتصادی به واسطه شرایط امارات، امکان بیش‌از پیش اظهار پیدا می‌کردند؛ یعنی کالا را با قیمت پایین‌تر خریداری، اما با قیمت بالاتر اظهار می‌کردند تا ارز بیشتری دریافت کرده و درآمد بالاتری کسب کنند. همین موضوع به تدریج باعث شد امارات به یک هاب لجستیکی و مالی برای تجارت ایران تبدیل شود و این مسئله رفته‌رفته عمق پیدا کند.

در ادامه، این روند به یک نگرانی جدی برای مسئولان کشور تبدیل شد. به همین دلیل، اقدامات متعددی برای کاهش وابستگی به امارات صورت گرفت؛ از جمله تلاش برای ایجاد تنوع در مسیرهای دور زدن تحریم‌ها و مسیرهای لجستیکی در کشورهای مانند عمان و قطر. همچنین در برخی حوزه‌ها تلاش شد شبکه‌های مالی جدیدی با کشورهای مانند چین و روسیه ایجاد شود تا ایران بتواند از فشار ناشی از وابستگی به درهم و امارات خارج شود. ما در عمل مشاهده کردیم که برخی کالاهای مستقیماً از کشورهای مانند چین، برزیل یا دیگر کشورها به ایران وارد می‌شد، اما همان کالا توسط برخی تجار ابتدا به امارات می‌رفت، در قالب درهم تسویه می‌شد و سپس وارد ایران می‌شد؛ آن هم با این استدلال که تحریم‌ها اجازه مسیر مستقیم را نمی‌دهد. سؤال اساسی اینجاست که اگر کالای مورد نظر واقعاً تحریمی بود و آن کشور با محدودیت‌های تحریمی مواجه بود، چگونه برخی تجار می‌توانستند همان کالا را مستقیماً وارد کنند و حتی با ارز محلی خرید انجام دهند؟ این مسئله نشان می‌دهد اگر در برخی حوزه‌ها سیاست‌گذاری جدی‌تری انجام می‌شد، امروز به جای حدود ۲۵ میلیارد دلار تجارت با امارات، سهم این کشور در سبب تجاری ایران بسیار کمتر بود و نمی‌توانست چنین نقش مهمی در ایجاد اختلال ارزی ایفا کند.

واقعیت این است که گرچه تحریم روی برخی کالاها اثرگذار است، اما ما می‌توانیم از مبادی دیگری برای تأمین کالا استفاده کنیم و کشورهای غیر از امارات را به هاب تجاری و لجستیکی خود تبدیل کنیم؛ کشورهایی که همسوتر با ایران هستند، روابط نزدیک‌تری با ما دارند و حتی هزینه انتقال کالا از طریق آن‌ها نیز برای ایران کمتر تمام می‌شود.

در حوزه ارزی نیز شرایط مشابهی وجود دارد. امروز ایران با کشورهایی مانند روسیه و برخی کشورهای آسیایی دارای شبکه مالی مستقیم است. در حوزه روسیه، این موضوع رسماً اعلام شده و در حال پیگیری است. سیستم‌های پیام‌رسان بانکی به یکدیگر متصل شده‌اند، بانک‌های بزرگ روسی با بانک‌های ایرانی همکاری می‌کنند و منابع مالی ایران از کشورهای مانند چین و سایر کشورهای منتقل می‌شود. این منابع نه تنها برای خرید از حوزه اوراسیا استفاده می‌شود، بلکه برای خرید از کشورهای دیگر نیز به کار گرفته می‌شود و این شبکه عملاً فعال است. ما می‌توانیم از همین تجربه استفاده کرده و این شبکه‌ها را در سایر کشورها نیز توسعه دهیم تا وابستگی به امارات کاهش پیدا کند.

بین الملل

نخست وزیر اسپانیا: کشور فلسطین حق موجودیت دارد

پدرو سانچز، نخست وزیر اسپانیا در جریان کنفرانس مطبوعاتی مشترک با (تدروس آدهانوم گبریسوس)، مدیرکل سازمان بهداشت جهانی در شهر مادرید اعلام کرد کشور فلسطین از حق موجودیت برخوردار است. بر اساس گزارش خبرگزاری آناتولی، سانچز بر اهمیت پایبندی رژیم صهیونیستی به آتش بس در غزه و تمرکز بر مسیرهای سیاسی که منجر به صلح و «همزیستی» می شود، تأکید کرد. وی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا دولت اسپانیا و سازمان بهداشت جهانی با توجه به وخامت قابل توجه اوضاع بخش بهداشت در غزه در نتیجه حملات رژیم صهیونیستی، برنامه هایی در مورد وضعیت بهداشت در فلسطین دارند یا خیر، بر تمایل کشورش برای تضمین ورود بدون مانع تمام کمک های بشردوستانه به این باریکه تأکید کرد. نخست وزیر اسپانیا خاطرنشان کرد که اسپانیا کشور فلسطین را به رسمیت شناخته و نسل کشی رژیم صهیونیستی در غزه و نیز عملیات ۷ اکتبر ۲۰۲۳ را نیز محکوم کرده است. نخست وزیر اسپانیا همچنین، در اولین اظهار نظر خود در مورد برافراشتن پرچم فلسطین توسط یامین یامال، ستاره بارسلونا، در جشن قهرمانی لالیگا، اظهار داشت که اسپانیا کشور فلسطین را به رسمیت می شناسد. پس از آنکه این ستاره جوان در جشن قهرمانی بارسلونا در لیگ اسپانیا، پرچم فلسطین را برافراشت، یامال در ساعات اخیر واکنش های گسترده ای را برانگیخت.

اروپا در همه جبهه ها از آمریکا دورتر می شود

پایان دوران تبعیت مطلق

ترامپ چنان باشد و قدرت در حال از بین بردن بندهای تاریخی همکاری و وابستگی اروپا و آمریکا است که بعید است اگر او دوره اش را تمام کند، دیگر هرگز اروپا و آمریکا به رابطه ای شبیه به آن چه پیشتر داشتند بازگردند. گاردین این وضعیت را خروج از تمکین مطلق می داند و در گزارشی علل آن را واکاوی می کند.

هر لحظه در حال تغییر و پیش بینی ناپذیر دولت ترامپ و این باور دارد که چنین رفتارهایی، واکنشی قاطعانه تر را می طلبد. به باور گاردین، هم دخالت های متعدد ترامپ در انتخابات مجارستان و هم تلاش برای تصاحب گرینلند، در افکار اروپایی ها اثرگذار بود، اما اصل ماجرا آن است که اروپایی ها حس می کنند واکنشگن دیگر اهرم های فشار خود بر این قاره را از دست داده «تلاش ایالات متحده برای تصاحب گرینلند در اوایل سال جاری، آشکارا از خطوط قرمز اروپا در زمینه تمامیت ارضی یکی از متحدان ناتو و حق تعیین سرنوشت مردم گرینلند عبور کرد. تلاش های ترامپ و معاونش، جی دی ونس، برای تأثیرگذاری بر انتخابات مجارستان به نفع ویکتور اوربان نیز با واکنشی مشابه روبه رو شد. باین حال، هیچ یک از این بحران ها به تنهایی توجیه گر رویکرد سخت گیرانه تر اروپا نیست. نکته مهم تر، باور فزاینده و البته موجهی است که در پایتخت های اروپایی شکل گرفته: اینکه واکنشگن نسبت به سال گذشته، اهرم فشار کمتری بر این قاره دارد».

این وضعیت حتی در جنگ اوکراین و تسلیحات نظامی هم برقرار است و رابطه دو متحد در هر دو جبهه به صورت آشکاری در حال کاهش ارزیابی می شود، پس «رابطه ای اروپا با ایالات متحده از حالت تمکین مطلق خارج شده است. دولت های اروپایی اکنون بر این باورند که توانایی بیشتری برای مقاومت در برابر فشارهای آمریکا دارند. هاله ای شکست ناپذیری ترامپ نه تنها در آمریکا، بلکه در اروپا نیز در هم شکسته است. متحدان او دیگر احساس نمی کنند که برای گذران امور تا پایان دوره دوم ریاست جمهوری وی، ناچار به تملق گویی و کرنش در برابر او هستند.»

تهدیدات ترامپ را غیرعملی می دانند و دوم آن که دیگر نگرانی ای از جنبش ماگا و اثر آن بر اتحادیه اروپا ندارند «دولت های اروپایی همچنین به این درک رسیده اند که بسیاری از تهدیدهای ترامپ هرگز به طور کامل عملی نمی شوند. علاوه بر این، رهبران اتحادیه اروپا دیگر نگران قدرت جنبش «ماگا» و تأثیر آن بر انتخابات اروپا نیستند؛ به ویژه پس از آنکه مداخلات ترامپ و ونس در مجارستان با شکستی مفتضحانه روبه رو شد. با توجه به محبوبیت بسیار پایین ترامپ در میان افکار عمومی اروپا، ایستادگی در برابر ایالات متحده به رهبران اروپایی کمک کرده تا در نظرسنجی ها بهبودی را که به شدت به آن نیاز داشتند، تجربه کنند.»

گاردین می نویسد که اظهارات مرتس مبنی بر تحقیر آمریکا در جنگ توسط ایران، در حقیقت امتداد سلسله ای از ایستادگی های رهبران اروپایی علیه ترامپ بود که نشان آشکاری از شکاف میان این دو متحد قدیمی است «انتقادات ماه گذشته ی فریدریش مرتس از دونالد ترامپ، فراتر از یک ابراز عقیده ی شخصی یا نشانه ی شکاف میان برلین و کاخ سفید بود؛ این موضوع به تحول گسترده تری اشاره دارد که در میان رهبران اروپایی در جریان است. آن ها بیش از پیش مایلند در موضوعاتی که از ایران و اوکراین تا حاکمیت اروپا را در برمی گیرد، علناً در برابر دولت ترامپ ایستادگی کنند. بخشی از این تغییر موضع، ریشه در سیاست های

به باور مجتبی رحمن، نویسنده گاردین، در حقیقت اروپایی ها از

احسان میرباقری
روزنامه نگار

گاردین می نویسد که اظهارات مرتس مبنی بر تحقیر آمریکا در جنگ توسط ایران، در حقیقت امتداد سلسله ای از ایستادگی های رهبران اروپایی علیه ترامپ بود که نشان آشکاری از شکاف میان این دو متحد قدیمی است «انتقادات ماه گذشته ی فریدریش مرتس از دونالد ترامپ، فراتر از یک ابراز عقیده ی شخصی یا نشانه ی شکاف میان برلین و کاخ سفید بود؛ این موضوع به تحول گسترده تری اشاره دارد که در میان رهبران اروپایی در جریان است. آن ها بیش از پیش مایلند در موضوعاتی که از ایران و اوکراین تا حاکمیت اروپا را در برمی گیرد، علناً در برابر دولت ترامپ ایستادگی کنند. بخشی از این تغییر موضع، ریشه در سیاست های

یادداشت

شکاف عمیق در اردوگاه صهیونیسم

محسن پورادفر
روزنامه نگار

رژیم صهیونیستی این روزها بیش از هر زمان دیگری با بحرانی چندلایه و فرساینده روبه روست؛ بحرانی که نه فقط در میدان نظامی، بلکه در عرصه سیاسی، اجتماعی و حتی امنیت داخلی، پایه های قدرت تل آویورا متزلزل کرده است. مجموعه گزارش های منتشرشده در رسانه های عبری به خوبی نشان می دهد که شکاف در ساختار حاکمیت اسرائیل وارد مرحله ای خطرناک شده و بنیامین نتانیاهو دیگر آن رهبر بلامنازع سال های گذشته نیست.

نخستین نشانه فروپاشی، در ائتلاف سنتی نتانیاهو با جریان های افراطی و مذهبی آشکار شده است. احزاب خریدی که طی بیش از یک دهه ستون بقای سیاسی نتانیاهو بودند، اکنون آشکارا از «پایان اعتماد» سخن می گویند. بحران قانون معافیت سربازی یهودیان مذهبی، به نقطه انفجار رسیده و حتی رهبران مذهبی جریان لیونیایی خواستار انحلال کنست و برگزاری انتخابات زودهنگام شده اند. این تحول برای نخست وزیر که همواره بقای خود را بر ائتلاف راست گرایان و مذهبی ها بنا کرده بود، ضربه ای راهبردی محسوب می شود.

واقعیت آن است که جنگ های فرسایشی پس از عملیات «طوفان الاقصی» معادلات داخلی اسرائیل را دگرگون کرده است. صدها روز خدمت نیروهای ذخیره، تلفات سنگین، بحران اقتصادی و فرسایش روانی جامعه، تحمل افکار عمومی نسبت به امتیازات ویژه خریدی ها را به شدت کاهش داده است. همین مسئله شکاف میان بدنه راست گرای اسرائیل و نتانیاهو را عمیق تر کرده است.

از سوی دیگر، اختلافات داخلی فقط محدود به جریان مذهبی نیست. اظهارات اخیر ایهود باراک، نخست وزیر اسبق رژیم صهیونیستی، عمق بحران راهبردی اسرائیل را آشکار کرد. او صریحاً اعتراف می کند که با وجود برخی دستاوردهای تاکتیکی، اسرائیل در تحقق اهداف اصلی خود علیه محور مقاومت شکست خورده است. باراک اذعان دارد که نه حماس نابود شده، نه حزب الله معادله خارج شده و نه ایران از قدرت بازدارندگی خود عقب نشسته است. این اعتراف از زبان یکی از مهم ترین فرماندهان و سیاستمداران تاریخ اسرائیل، معنایی جز شکست راهبردی پروژه های تل آویو ندارد.

مهم تر آنکه در فضای سیاسی اسرائیل، اکنون نگرانی از فروپاشی نظم داخلی به سطحی بی سابقه رسیده است. رسانه های عبری به طور علنی از احتمال تقلب، آشوب، عملیات روانی، جنگ روایت ها و حتی تعویق انتخابات سخن می گویند. باراک هشدار می دهد که نتانیاهو ممکن است در صورت احساس شکست، با ایجاد بحران امنیتی جدید علیه ایران، غزه یا کرانه باختری، وضعیت فوق العاده اعلام کند و انتخابات را به تعویق ببرد. طرح چنین سناریویی در قلب ساختار سیاسی اسرائیل، نشانه روشنی از بحران مشروعیت و بی اعتمادی عمیق در درون حاکمیت است.

نظرسنجی های جدید نشان می دهد که لیکود دیگر فاصله مطمئنی با رقبای خود ندارد و حتی ائتلاف های جدید اپوزیسیون می توانند موقعیت نتانیاهو را به خطر بیندازند. این یعنی اردوگاه راست صهیونیستی که سال ها حول محور نتانیاهو متحد بود، اکنون دچار شکاف و سردرگمی شده است.

شکست ناپذیری آمریکا در هم شکست

دولت های اروپایی اکنون بر این باورند که توانایی بیشتری برای مقاومت در برابر فشارهای آمریکا دارند. هاله ای شکست ناپذیری ترامپ نه تنها در آمریکا، بلکه در اروپا نیز در هم شکسته است.

نیویورک تایمز از شکاف میان تبلیغات ترامپ و واقعیت میدان پرده برداشت

افشاگری نیویورک تایمز از بلوف ترامپ درباره توانمندی ایران

بازدارندگی» معرفی کند. حالا اما همان نهاد‌های اطلاعاتی آمریکایی که پشت درهای بسته واقعیت را می‌بینند، روایت رسمی کاخ سفید را زیر سؤال برده‌اند.

گزارش تازه نیویورک تایمز، اعترافی است به شکست پروژه‌ای که قرار بود با عملیات روانی و هیاهوی رسانه‌ای، ایران را «ازکارافتاده» و «فاقد قدرت

محسن فرهمند

روزنامه‌نگار

نیویورک تایمز و فروپاشی افسانه «ایران نابودشده»

گزارش نیویورک تایمز نشان داد فاصله‌ای عمیق میان تبلیغات کاخ سفید و ارزیابی‌های واقعی نهاد‌های اطلاعاتی آمریکا وجود دارد. واشنگتن تلاش داشت ایران را فاقد توان تهدید معرفی کند، اما حالا خود آمریکایی‌ها اعتراف می‌کنند که سایت‌های موشکی، تأسیسات زیرزمینی و ظرفیت بازدارندگی تهران، به‌ویژه در تنگه هرمز، دوباره فعال شده و همچنان می‌تواند امنیت انرژی جهان را تحت تأثیر قرار دهد.

موشکی خود را حفظ کرده است؛ ذخایری که هم شامل موشک‌های بالستیک و هم موشک‌های کروز می‌شود. این آمار، روایت ترامپ درباره «نابودی کامل توان موشکی ایران» را عملاً به یک عملیات تبلیغاتی شکست خورده تبدیل می‌کند. اگر ساختار موشکی ایران واقعا از بین رفته بود، امروز نهاد‌های اطلاعاتی آمریکا از «بازگشت ظرفیت عملیاتی» سخن نمی‌گفتند. نیویورک تایمز همچنین گزارش می‌دهد که آژانس‌های اطلاعاتی نظامی آمریکا همچنین بر اساس اطلاعات تصاویر ماهواره‌ای و سایر فناوری‌های نظارتی گزارش داده‌اند که ایران دسترسی خود را به حدود ۹۰ درصد از تأسیسات پرتاب زیرزمینی موشکی خود در سراسر کشور باز یافته است که اکنون «به‌طور جزئی یا کامل عملیاتی» ارزیابی می‌شوند. در واقع، آنچه از دل گزارش نیویورک تایمز بیرون می‌آید، یک حقیقت روشن است؛ ایران برخلاف تصویری که کاخ سفید می‌سازد، نه تنها از معادله حذف نشده، بلکه همچنان توان ایجاد هزینه راهبردی برای آمریکا را حفظ کرده است.

نرسیده است. اتفاقاً همین بازگشت سریع به وضعیت عملیاتی، نشان می‌دهد ساختار دفاعی ایران بر مبنای «بقا پس از ضربه اول» طراحی شده؛ مسئله‌ای که آمریکایی‌ها سال‌ها آن را نادیده گرفتند. نیویورک تایمز در بخش دیگری از گزارش، نکته‌ای بسیار معنادار را مطرح می‌کند؛ اینکه ایران دسترسی عملیاتی به ۳۰ سایت از ۳۳ سایت موشکی خود در امتداد تنگه هرمز را باز یافته است که این موضوع، به یکی از اصلی‌ترین نگرانی‌های مقامات ارشد آمریکایی تبدیل شده است.

سال‌ها رسانه‌های غربی تلاش کردند تهدید بستن یا ناامن‌سازی هرمز را «بلوف ایرانی» معرفی کنند و پس از بسته شدن تنگه هرمز از عدم توانایی ایران برای ادامه کنترل بر تنگه سخن گفتند، اما حالا گزارش نیویورک تایمز نشان می‌دهد واشنگتن در جلسات محرمانه دقیقاً از همان سناریویی می‌ترسد که در فضای رسانه‌ای آن را کم‌اهمیت جلوه می‌داد. نیویورک تایمز همچنین فاش می‌کند که ایران هنوز حدود ۷۰ درصد از پرتابگرهای متحرک و نزدیک به ۷۰ درصد از ذخایر

هفته‌های متعددی است که دونالد ترامپ و تیم جنگ طلب اطرافش تلاش می‌کردند این گزاره را به افکار عمومی آمریکا و متحدان منطقه‌ای بفروشند که «توان نظامی ایران نابود شده» و تهران دیگر امکان نبرد و ضربه به آمریکا را ندارد. اما گزارش اخیر نیویورک تایمز نشان داد پشت این نمایش تبلیغاتی، واقعیتی کاملاً متفاوت جریان داشته است. این روزنامه آمریکایی صریحاً نوشت که تصویر عمومی دولت ترامپ از «یک ارتش درهم کوبیده شده» در ایران، «به شدت» با ارزیابی‌هایی که دستگاه‌های اطلاعاتی آمریکا در جلسات محرمانه ارائه می‌کنند، در تضاد است.

طبق آنچه نیویورک تایمز از ارزیابی‌های طبقه بندی شده نقل می‌کند، ایران موفق شده دسترسی خود را به بیشتر سایت‌ها، پرتابگرها و تأسیسات زیرزمینی موشکی بازسازی کند. این یعنی پروژه‌ای که قرار بود ستون فقرات بازدارندگی ایران را بشکند، عملاً به هدف اصلی خود

سیاست خارجی

توماس فریدمن: ترامپ هیچ استراتژی برای ایران ندارد

توماس فریدمن در نوشتاری برای نیویورک تایمز با اشاره به رفتارها و عملکرد «دونالد ترامپ» در دوره دوم ریاست خود بر کاخ سفید با التماس به کشورهای عضو ناتو نوشت: اعضای عزیز ناتو به دلایل کاملاً درستی از رئیس‌جمهور ترامپ متنفرند. او آنقدر به تک سران ناتو توهین کرد که صدراعظم آلمان به تازگی با عصبانیت گفت که آمریکا توسط ایران «تحقیر» می‌شود. اما در حال حاضر لازم است، کمک کنید. در این نوشتار آمده است که با وجود اهمیت تنگه هرمز، به‌ویژه برای اروپایی‌ها، ترامپ و نتانیاهو جنگ با ایران را بدون مشورت با ناتو و بدون هیچ استراتژی برای فردای آن روز آغاز کردند. این دو خودخواه بی‌ملاحظه که به هیچ وجه به اندازه‌ای که فکر می‌کنند باهوش نیستند، اکنون خود را در این مخمصه گرفتار کرده‌اند و متأسفانه، همه با آنها در این مخمصه هستند.

وضعیتی که آنها ایجاد کرده‌اند به اندازه کافی بد است و در صورت هرگونه توافق واشنگتن ملزم است امتیازهایی بدهد. نویسنده در پایان آورده است: این دو هیچ کاری برای جلب حمایت ناتو انجام نداده‌اند، بنابراین، متحدان ناتو تقریباً به‌طور قطع درخواست کمک را رد خواهند کرد. ترامپ آنقدر مرتباً ناتو را مورد شتمات قرار داده و کاملاً نسبت به تأثیرات ترومی ویرانگر و کمبود انرژی که جنگ بر اعضای ناتو وارد کرده، بی‌تفاوت بوده است که مردم این کشورها نیز ممکن است به سادگی اجازه ندهند رهبران‌شان به واشنگتن کمک کنند. اما چه کسی می‌خواهد در کنار او بایستد، جز چاپلوسان کابینه و حزبش؟

یادداشت

ایران، ترامپ و ضرورت تضمین‌های چینی-روسی

امیر شهشهانی
روزنامه‌نگار

در هفته‌های اخیر، یک واقعیت بیش از هر موضوع دیگری در تحلیل‌های سیاسی و راهبردی برجسته شد؛ اینکه مسئله اصلی ایران دیگر صرفاً رسیدن به «توافق» نیست، بلکه دستیابی به «تضمین‌های عملی» برای جلوگیری از تکرار تجاوز توسط اتحاد شیطانی نتانیاهو-ترامپ است. تجربه نشان داد که در نظم آشفته کنونی جهان، توافق بدون ابزار بازدارندگی واقعی ارزشی ندارد و آنچه تهران مطالبه می‌کند، نه وعده‌های تکراری دیپلماتیک، بلکه سازوکاری عینی برای مهار رفتار جنگ طلبانه واشنگتن و تل‌آویو است. به همین دلیل، نگاه‌ها بیش از گذشته متوجه چین و روسیه شده؛ دو قدرتی که به عنوان اعضای دائم شورای امنیت، تنها بازیگران دارای ظرفیت ایجاد موازنه واقعی در برابر آمریکا تلقی می‌شوند. سفر اخیر عراقچی به پکن و سفر کنونی ترامپ به چین، از نگاه رسانه‌ها و تحلیلگران جهانی حامل این پیام است که بدون نقش‌آفرینی فعال پکن و مسکو، هیچ توافق پایداری میان ایران و آمریکا شکل نخواهد گرفت.

در این میان، چین نیز اگر همچنان بخواهد صرفاً با منطق تجارت و خویشتندارانه خود به تحولات نگاه کند، ممکن است گرفتار همان اشتباه تاریخی اروپا در برابر آلمان نازی شود. بر همین اساس، برخی تحلیلگران ترامپ را «هیئت‌ر جدید قرن ۲۱» می‌دانند که با ادبیات توسعه طلبانه، آشکارا از فشار و حمله به کشورهای مختلف سخن می‌گوید. تجربه تاریخی توافق مونیخ نیز نشان داد که به قدرت‌های توسعه طلبی همچون آلمان نازی، نه تنها بحران را مهار نمی‌کند، بلکه آنان را گستاخ ترمی سازد. از این منظر، هر توافق احتمالی درباره ایران تنها زمانی معنا خواهد داشت که با تضمین‌های سخت و واقعی همراه شود. یکی از پیشنهاد‌های مطرح، پیوست شدن یک پیمان امنیتی و دفاعی میان ایران، چین و روسیه به متن توافق است؛ پیمانی همچون سازوکار دفاع جمعی ناتو که در صورت هرگونه حمله مجدد به ایران، امکان حمایت نظامی و انتقال فوری تجهیزات دفاعی از سوی مسکو و پکن را فراهم کند.

همچنین می‌توان سازوکاری تعریف کرد که براساس آن، بخشی از توان هسته‌ای ایران از جمله میزان مشخصی از اورانیوم با غنای بالا و تعدادی از آبشارهای سانتریفیوژ نسل جدید را حفظ کند؛ به گونه‌ای که توان بازگشت سریع ایران به سطح بالای ظرفیت هسته‌ای باقی بماند. حتی فراتر از آن، باید در متن توافق تصریح کرد که در صورت هرگونه حمله جدید به ایران، تهران حق خروج فوری از محدودیت‌ها و تغییر دکترین هسته‌ای را خواهد داشت؛ بندی که می‌تواند هزینه هر تجاوز احتمالی را به شدت افزایش دهد. در مجموع، دوران اعتماد به امضای واشنگتن پایان یافته و تنها تضمین‌های واقعی و توازن قدرت می‌تواند مانع تکرار ماجراجویی‌های آینده دشمن شود.

نتیجه یک سیاست درست

ایمان عظیمی
روزنامه‌نگار

اولین تجربه اجرای طرح «یکشنبه‌های تخفیف‌دار» در سینماهای کشور با افزایش قابل توجه مخاطبان همراه شد و بار دیگر نشان داد که قیمت بلیت همچنان یکی از عوامل اصلی در جذب تماشاگر به سالن‌های سینماست. در اولین روز اجرای این طرح، نزدیک به ۲۰ هزار نفر به سینما رفتند؛ رقمی که نسبت به یکشنبه هفته قبل حدود ۴۰ درصد رشد را نشان می‌دهد و از استقبال چشمگیر مخاطبان خبر می‌دهد.

بررسی آمار هفته‌های گذشته نیز روند افزایشی حضور تماشاگران را تأیید می‌کند. تعداد مخاطبان سینماها که در برخی یکشنبه‌های فروردین حتی به حدود سه تا چهار هزار نفر رسیده بود، به تدریج افزایش پیدا کرده و در ۲۰ اردیبهشت به ۱۹ هزار و ۶۷۰ نفر رسیده است. این جهش همزمان با آغاز رسمی طرح قیمت‌گذاری شناور بلیت رخ داده است؛ طرحی که بر اساس آن، بلیت سینماها در روزهای یکشنبه و سه‌شنبه با تخفیف ویژه عرضه می‌شود.

همزمان با افزایش تعداد تماشاگران، فروش گیشه نیز رشد قابل توجهی را تجربه کرد. همچنین سینماهای کشور در نخستین روز اجرای طرح تخفیفی بیش از ۱۸ میلیارد ریال فروش ثبت کردند که در مقایسه با هفته قبل حدود ۳۰ درصد بیشتر بوده است. این مسئله نشان می‌دهد که کاهش قیمت اتفاقاً باعث شده با جذب مخاطبان بیشتر، گردش مالی سینماها تقویت شود.

در میان سینماها، برخی پردیس‌های بزرگ سهم بیشتری از استقبال مخاطبان داشته‌اند. پردیس کوروش، هدیش، ایران‌مال و چند مجموعه بزرگ دیگر در صدر جدول پربازدیدترین سینماها قرار گرفتند؛ موضوعی که نشان می‌دهد مخاطبان علاوه بر قیمت مناسب، به کیفیت سالن‌ها نیز توجه ویژه‌ای دارند.

اجرای این طرح در شرایطی انجام شده که سینما طی سال‌های اخیر به ویژه از سال ۱۴۰۴ با کاهش مخاطب مواجه بوده است. حال به نظرمی رسد سیاست بلیت شناور می‌تواند بخشی از مخاطبان را دوباره به سالن‌ها بازگرداند. اگر روند استقبال در هفته‌های آینده ادامه پیدا کند، احتمالاً سینماها شاهد روزهای پررونق‌تری خواهند بود و این تجربه می‌تواند به الگویی پایدار برای مدیریت فروش بلیت تبدیل شود.

مرد هزار چهره

سلبریتی‌ها در بروز بلوای «زن، زندگی، آزادی» و وسعت پیدا کردن ابعاد آن در سال ۱۴۰۱ نقشی اساسی ایفا کردند. بعضی با گذاشتن پست و استوری، برخی با خروج از کشور و هم‌داستان‌شدن با اینترنشنال و ربع پهلوی؛ در این میان تعدادی هم بودند که می‌خواستند با دهان‌پوشی، ادای ویکتور خارا

مهران مدیری با وجود سکوت در برابر حمله آمریکا و اسرائیل برای تلویزیون سریال می‌سازد

ایمان عظیمی
روزنامه‌نگار

«مهران مدیری» اگرچه از تئاتر شروع کرد، اما فرزند صداوسیماست. او در بهترین شرایط ممکن و با امکاناتی که رسانه ملی در اختیارش قرار داده بود، به همراه بخشی از استعدادهای جوان، با ساخت سریال «ساعت خوش» به مردم و علاقه‌مندان به سینماهای آمریکایی معرفی شد. میزان مقبولیت به آثار این کارگردان در آن سال‌ها به قدری بود که باعث شد مدیری و تعداد قابل توجهی از اعضای تیمش برای چند سال ممنوع‌الکار شوند و به انجام امور متفرقه بپردازند.

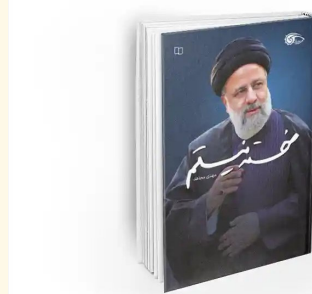
غرض نگارنده از سیاه کردن این فرسته، اشاره به تاریخچه زیست هنری و رسانه‌ای مهران مدیری نیست. اما این مسئله باید عنوان شود تا مدیری یادش بماند که با وجود موانع از چه جایی کارش را آغاز کرده و اکنون در چه جایگاهی قرار دارد. رابطه سازمان با مدیری بعد از دوران ریاست عزت‌الله ضرغامی وارد چالش شد و پستی و بلندی‌های زیادی را تجربه کرد، اما این وقوع اغتشاشات در شهریور ۱۴۰۱ بود که کار را به جای بازیکی کشاند.

مدیریت با انتشار ویدئویی از صداوسیما خواست که دیگر حتی یک فریم از کارهایش را پخش نکنند. پس از این تصمیم همه گمان می‌کردند که فصل آخر رابطه رسانه ملی و «مرد هزار چهره» در حال رقم خوردن است، ولی این تنها یک خوش‌خیالی بود،

زیرا مدیری نه تنها فیلم نمادین و کنایی «ساعت صبح» را در مواجهه با نظام اسلامی ساخت، بلکه دوباره به تلویزیون بازگشت و سریال بد و غیرقابل تماشای «شیش ماهه» را برای این رسانه رسمی تولید کرد. از «شیرفرهاد پایین بره» برخلاف شورش خیابانی ۱۴۰۱ در ایام جنگ رمضان خبری نشد، اما اکنون اطلاعاتی از او به دست آمده که در حال فیلمبرداری فصل سوم مرد هزار چهره تحت عنوان «مرد سه‌هزار چهره» است! این در حالی است که مدیری حتی از انتشار یک پست یا استوری در صفحه شخصی‌اش نسبت به اتفاقاتی که در این دو ماه رقم خورده هم دریغ کرده و هیچ واکنشی نسبت به جنایات آمریکا و اسرائیل در حمله به سرزمین مادری‌اش نشان نداده است، اما گویا او در پاسخ به درخواست صداوسیما برای تولید فصل جدید سریال پرمخاطب مرد هزار چهره ذوق زده شده است.

ما از مدیری یا امثال او انتظار نداریم که در جانفدا ثبت‌نام کنند یا در تجمعات خیابانی حضور یابند، اما می‌توانیم به این جماعت بفرمائیم که اگر رسانه رسمی کشور به حضور دوباره شما روی خوشی نشان داده، به دلیل احتیاج به برنده‌های مصرف‌شده‌ای نظیر مدیری نیست. بلک میزان رواداری سیستم به حدی است که حتی مخالفان قسم خورده و خجالتی‌اش را شرم‌منده می‌کند. حال اگر این افراد قدری صداقت در وجودشان باشد باید بازگشت دوباره خود به تلویزیون و در اختیار قرار گرفتن ده‌ها میلیون بیننده را جشن گرفته و جار بزنند؛ خواسته‌ای که بعید است از مردان هزارحرقه بر بیاید.

که کشور با فشارهای سیاسی، اقتصادی و امنیتی متعددی روبه‌رو بود. نویسنده که در بسیاری از خرداد‌های مهم در کنار رئیس‌جمهور حضور داشته، تلاش کرده است روایت‌هایی کمتر شنیده‌شده از فضای تصمیم‌گیری دولت را بازگو کند. این اثر برخلاف گزارش‌های رسمی و کلیشه‌ای، به جزئیات پشت‌پرده برخی اتفاقات مهم می‌پردازد؛ از گفت‌وگوهای دیپلماتیک در سطح عالی با مقامات روسیه گرفته تا نحوه مواجهه دولت با ناآرامی‌های سال ۱۴۰۱ و تصمیمات دشوار اقتصادی مانند اصلاح سیاست ارز ترجیحی و مدیریت بحران کالاهای اساسی. در کنار روایت‌های سیاسی، کتاب به عملکرد دولت در شرایط تحریم نیز می‌پردازد و از افزایش صادرات نفت و کنترل بخشی از بحران انرژی سخن می‌گوید. «خسته نیستم» در نهایت روایتی از سبک مدیریتی و روحیه پیگیر شخصی خسته‌ناپذیر است که کار میدان را محور عمل خود قرار داده بود.

کتاب «خسته نیستم» به قلم مهدی مجاهد که به تازگی توسط نشر معارف منتشر شده است، تصویری نزدیک و بی‌واسطه از دوران ریاست جمهوری شهید آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی در روزهای پرتلاش ایران ارائه می‌کند؛ دوره‌ای

«خسته نیستم»؛
درباره دومین
رئیس‌جمهور
شهید ایران

نوبنیاد

■ صاحب امتیاز: محسن منصوری
■ مدیر مسئول: حمیدرضا بیانی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۴۹۹۳۷۲
کدپستی: ۱۵۹۸۹۷۵۷۱۵

■ آدرس: خ سپهبد قزنی خ شاداد پلاک ۲۲ واحد پنج
■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline
nobonyadonline.ir

فرهنگی

C U L T U R A L

■ پنجشنبه ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۵ ■ سال اول ■ شماره ۴۰

گزارش کوتاه

جنگال ضد صهیونیستی

در کن

محمد قربانی
منتقد سینما

بسیاری از رسانه‌های اروپایی و آمریکایی از کن امسال به عنوان یکی از سیاسی‌ترین سال‌های اخیر کن یاد کرده‌اند. محور اصلی این جنگال‌ها، نشست خبری هیئت داوران هفتاد و نهمین دوره جشنواره بود؛ جایی که پل لاورتی - فیلم‌نامه‌نویس سوسیالیست بریتانیایی و عضو هیئت داوران - با حمله‌ای بی‌سابقه به هالیوود، بحث غزه و برخورد با هنرمندان حامی فلسطین را به قلب مهم‌ترین رویداد سینمایی اروپا کشاند.

لاورتی در این نشست، با اشاره به نام‌هایی چون سوزان ساراندون، خاویر باردم و مارک رافلو گفت: «آیا عجیب نیست که برخی هنرمندان به دلیل مخالفت با کشتار زنان و کودکان در غزه، عملاً در لیست سیاه قرار می‌گیرند؟ شرم برهالیوود». این بخش از سخنان او بلافاصله در رسانه‌های بین‌المللی بازتاب گسترده‌ای پیدا کرد. شبکه TRT World تیترو مستقیم «شرم برهالیوود» را برای پوشش این نشست انتخاب کرد و روزنامه‌های اسپانیایی و فرانسوی نیز از «شورش سیاسی» در افتتاحیه کن نوشتند.

وب‌سایت رسمی جشنواره کن هم بخش‌هایی از سخنان لاورتی را منتشر کرد. لاورتی در ادامه سخنانش با نقل قولی از نماینده‌نامه «شاه لیر» به ترامپ کنایه زد و گفت: «مصیبت زمانه این است که دیوانگان، رهبر کوران شده‌اند.» او سپس با اشاره مستقیم به جنگ غزه، از «خشونت سیستماتیک و شرورانه» سخن گفت.

برخی رسانه‌ها همچنین به جمله کنایه‌آمیز او درباره احتمال «بیماران شدن کن» اشاره کردند؛ عبارتی که در شبکه‌های اجتماعی بسیار بازنشر شد. همین جمله کافی بود تا نشست داوران کن از یک برنامه معمول سینمایی به یکی از جنجالی‌ترین رویدادهای سیاسی-فرهنگی روز تبدیل شود.

هم‌زمان، رسانه‌هایی مثل گاردین و ال پائیس گزارش دادند که کن ۲۰۲۶ در مقایسه با دوره‌های پیشین، فاصله محسوسی از هالیوود گرفته و حضور استودیوهای بزرگ آمریکایی در آن کم‌رنگ‌تر شده است. در چنین شرایطی، اظهارات لاورتی نه فقط یک موضع‌گیری شخصی، بلکه نشانه‌ای از شکافی عمیق‌تر میان بخشی از سینمای اروپا و جریان اصلی صنعت سرگرمی آمریکا تلقی می‌شود. به نظر می‌رسد هرچه زمان می‌گذرد انزوای آمریکا و رژیم صهیونیستی در همه زمینه‌ها جدی‌تر می‌شود؛ از مسائل سیاسی و نظامی گرفته تا زمینه‌های فرهنگی و هنری و افتتاحیه کن مهر تأییدی دوباره بر این انزوای روزافزون است.